

Uniform Pensioenoverzicht (UPO)

Op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) ziet u hoe uw pensioen eruit ziet.

Uw Uniform Pensioenoverzicht in een nieuw jasje

Het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) heeft in 2017 een nieuw uiterlijk gekregen. Het is beknopter en sluit aan bij het [Pensioen 1-2-3](#). In het Pensioen 1-2-3 leggen we uit hoe de huidige pensioenregeling (eindloon- en middelloonregeling) eruit ziet aan de hand van een aantal vragen.

Wanneer ontvangt u uw UPO 2017?

- Ontving u op 1 januari 2017 een pensioenuitkering van ons? Dan hebt u in juli 2017 uw persoonlijke pensioenoverzicht ontvangen.
- Bent u een ex-partner van een deelnemer van ons fonds? Dan hebt u in juli 2017 uw persoonlijke pensioenoverzicht ontvangen.
- Bouwt u (ook nog) pensioen op bij ons fonds? Dan hebt u in september 2017 een pensioenoverzicht ontvangen. De vernieuwde pensioenregeling is niet verwerkt in dit pensioenoverzicht. Hebt u een actueel en bijgewerkt overzicht van uw pensioen nodig? Kijk dan in [MijnKLMPensioen](#).

Toelichting op UPO 2017

Op de volgende pagina's vindt u extra informatie bij het UPO 2017 voor pensioengerechtigden en ex-partners. Hebt u andere vragen over uw pensioen? Kijk dan verder op deze website. Of neem contact op met onze afdeling Pensioenservice via pensioenservice@klmcabinefonds.nl of 020 426 62 30.

Mijn Pensioen in vier stappen

Geregeld horen wij dat mensen wel iets van hun pensioen willen weten, maar vaak niet weten waar te beginnen. Aan de hand van vier stappen leest u hoe u meer grip krijgt op uw pensioen. [Mijn pensioen in vier stappen](#)

Algemene toelichting

Persoonlijke gegevens

Hier ziet u de basisgegevens waarop uw UPO is gebaseerd. Controleer deze gegevens goed! Kloppen ze niet (meer)? Neem dan contact op met uw HR-afdeling of met ons. Let er wel op dat wij gegevens hebben gebruikt die op 1 januari 2017 bij ons bekend waren.

Uw partner

Hier staat de naam van uw partner. Bent u gescheiden na 1 januari 2017, dan staat uw ex-partner hier nog vermeld. Bent u gehuwd of gaan samenwonen na 1 januari 2017, dan staat uw partner hier nog niet vermeld.

Hoe zeker is uw pensioen?

Welke factoren zijn van invloed op mijn pensioen?

Verschillende factoren beïnvloeden de hoogte van uw pensioen. Bijvoorbeeld nieuwe wet- en regelgeving, wijzigingen in de pensioenregeling door KLM en werknemersorganisaties, zoals bijvoorbeeld het wijzigen van de omrekenfactoren, en wel of geen indexatie.

De hoogte van uw pensioen staat niet vast

U vindt meer informatie over de financiële situatie en de beleidsdekkingsgraad op deze [website](#).

Financiële situatie pensioenfonds

De financiële situatie van het pensioenfonds heeft invloed op uw pensioen. Meld u aan voor de maandelijkse digitale [nieuwsbrief](#), zodat u op de hoogte blijft van al het nieuws rondom het pensioenfonds. We schrijven ook elk kwartaal een bericht over de financiële situatie. Die berichten vindt u op onze [website](#).

Verhoging pensioen

Wij proberen uw pensioen elk jaar mee te laten groeien met de stijging van de prijzen. Dit heet indexatie. Dit kan alleen als de financiële situatie van ons pensioenfonds goed genoeg is. Per 1 januari 2017 zijn de pensioenen niet geïndexeerd. Lees meer over [indexatie](#) op de website.

Verlaging pensioen

Het verlagen (korten) van pensioen is op dit moment niet aan de orde. Uw pensioen is de afgelopen jaren niet verlaagd.

Meer weten?

Op mijnpensioenoverzicht.nl vindt u een totaaloverzicht van het pensioen dat u via uw werk (bij KLM en elders) hebt opgebouwd én van uw AOW.

Hebt u vragen? Of wilt u een wijziging doorgeven?

Lees dan verder op de website of neem contact met ons op.

We zijn bereikbaar van maandag tot en met vrijdag van 8:30 uur tot 17:00 uur op telefoonnummer (020) 426 62 30 of via pensioenservice@klmcabinefonds.nl.

Disclaimer

Het Uniform Pensioenoverzicht en deze toelichting zijn op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Wij

zijn uitgegaan van de ons bekende gegevens en uw pensioenreglement. Het [pensioenreglement](#) is uiteindelijk bepalend.

[Terug](#)

Actieven

Ik bouw pensioen op

UPO voor deelnemers die pensioen opbouwen

Let op: de vernieuwde Cabine pensioenregeling is niet verwerkt in uw Uniform Pensioenoverzicht 2017!

Uw pensioengegevens

Wilt u meer weten over de opbouw van uw pensioen of over uw pensioenregeling? Bekijk dan het Pensioen 1-2-3 van uw [eindloonregeling](#) of uw [middelloonregeling](#). Op uw UPO ziet u bij "Reglement" aan welke pensioenregeling u meedoet.

Waarom zie ik een recente wijziging niet op het UPO staan?

Het UPO geeft de stand weer per 1 januari 2017. Wijzigingen na deze datum, zoals een salarisverhoging, ziet u niet terug op het UPO.

Welk pensioen hebt u opgebouwd?

Dit is het bedrag aan jaarlijks bruto pensioen dat u per 1 januari 2017 hebt opgebouwd. Stel dat uw dienstverband was beëindigd op 1 januari 2017, dan is dit de uitkering die u kunt verwachten als u met pensioen gaat. Blijft u werken in uw huidige dienstverband, dan gaat de opbouw van uw pensioen in deze regeling gewoon door. Uw pensioen gaat in op de dag dat u de pensioenleeftijd bereikt.

Werkt u door na de standaard pensioenleeftijd? Uw pensioenopbouw blijft ook dan doorlopen. Uw pensioendatum is echter fictief bepaald op 1 januari 2017 omdat het fonds niet weet wanneer u daadwerkelijk met pensioen gaat.

De genoemde jaarbedragen zijn bruto. Voor uw bruto pensioen per maand, kunt u het jaarbedrag delen door 12. U ontvangt dus geen aparte uitkering van uw vakantiegeld.

Welk pensioen kunt u verwachten?

Op het UPO staat hier geen bedrag vermeld. Voor uw te bereiken pensioen gaat u naar de pensioenplanner via [MijnKLMpensioen](#) of naar [mijnpensioenoverzicht.nl](#).

AOW

Naast uw pensioen ontvangt u een AOW-uitkering. De AOW is een basispensioen van de overheid. De AOW-leeftijd is niet meer voor iedereen gelijk. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) regelt de AOW namens de overheid. Kijk voor meer informatie over bedragen en uw AOW-gerechtigde leeftijd op [svb.nl/aow](#). De AOW is geen onderdeel van het UPO, maar uiteraard een belangrijk onderdeel van uw inkomen later.

Wat krijgen uw (eventuele) partner en (eventuele) kinderen als u overlijdt?

Wilt u meer weten over wat er geregeld is voor uw partner en kinderen als u komt te overlijden? Lees dan de informatie daarover op deze [website](#).

Opbouw van uw pensioen bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid

Lees [hier](#) meer over arbeidsongeschiktheid en uw pensioen.

Werkt u door na de standaard pensioenleeftijd? Uw pensioenopbouw blijft ook dan doorlopen. U bouwt pensioen op over het deel dat u werkt, niet over het deel dat u arbeidsongeschikt bent. Uw pensioendatum is echter fictief bepaald op 1 januari 2017 omdat het fonds niet weet wanneer u daadwerkelijk met pensioen gaat.

WAO- of WIA-uitkering verrekenen wij met uw pensioen

In het pensioenreglement is bepaald dat uw WAO- of WIA-uitkering mogelijk in mindering wordt gebracht op uw pensioen. Met een eventuele aftrek in verband met een WAO- of WIA-uitkering is in dit overzicht geen rekening gehouden. Meer informatie over de WAO-WIA vindt u op [uwv.nl](#).

Individuele pensioendatum

Is er voor u een individuele pensioendatum bepaald? Tot deze datum wordt uw pensioenopbouw, als gevolg van uw arbeidsongeschiktheid, (gedeeltelijk) voortgezet. Ook krijgt u een arbeidsongeschiktheidspensioen uitgekeerd. Op de individuele pensioendatum eindigt de uitkering en gaat uw ouderdomspensioen in. Op uw ouderdomspensioen wordt uw WAO/WIA-uitkering in mindering gebracht.

De individuele pensioendatum is actuarieel bepaald bij overgang van voorgaande pensioenreglementen naar het pensioenreglement 2014. Het bepalen van deze datum is nodig om er voor te zorgen dat u onder het nieuwe reglement niet minder pensioen opbouwt dan onder voorgaande reglementen. Als er voor u onder een voorgaand reglement al een individuele pensioendatum berekend was, dan hebben wij deze voor u herberekend. Wij hebben daarbij rekening gehouden met de nieuwe pensioenregeling.

Let op! Bij volledige revalidatie vervalt de (individuele) pensioendatum en geldt de standaard pensioenrichtleeftijd van de basispensioenregeling.

Hoe zeker is uw pensioen?

Bijvoorbeeld door verhoging (indexatie) of verlaging (korten).

Of uw pensioen wordt verhoogd of verlaagd heeft te maken met de [financiële positie van het pensioenfonds](#). Als de financiële situatie gedurende langere tijd niet voldoet aan de eisen, wordt de kans op indexeren klein en wordt de kans op korten groter. Meer over indexatie en korten leest u [hier](#).

Hoe blijf ik op de hoogte van de financiële positie van het pensioenfonds?

De financiële situatie van het pensioenfonds heeft invloed op uw pensioen. Meld u aan voor de maandelijkse digitale nieuwsbrief, zodat u op de hoogte blijft van al het nieuws rondom het pensioenfonds. We schrijven ook elk kwartaal een bericht over de financiële positie. De laatste berichten vindt u op de website. Lees hier meer over de [financiële positie van het pensioenfonds](#).

Meer informatie vindt u in het [Pensioen 1-2-3](#): hoe zeker is uw pensioen?

Meer weten?

Wilt u meer inzicht in de keuzes die u hebt?

Wilt u weten welke keuzes u kunt maken voor uw pensioen? Kijk dan in het [Pensioen 1-2-3](#) op de website onder het kopje 'welke keuzes hebt u zelf in de basispensioenregeling'.

Persoonlijke pensioenplanner

Wilt u zelf bekijken wat de invloed is van bijvoorbeeld minder werken of eerder stoppen met werken? Ga dan naar [MijnKLMPensioen](#) en log in met uw DigiD. Op de pensioenplanner vindt u ook informatie over een eventuele waardeoverdracht, verevening en/of periodes van uitzending.

Let op: Als u (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt bent, kunt u helaas geen gebruikmaken van de pensioenplanner. Hebt u vragen over uw persoonlijke pensioensituatie? Neem dan [contact](#) op met de afdeling Pensioenservice.

Pensioenaangroei factor A

Wat is een factor A?

De factor A, of pensioenaangroei, geeft de opbouw van uw pensioen in een kalenderjaar aan. Dit is exclusief de toename door indexering van eerder opgebouwde pensioenaanspraken.

Waar heb ik de factor A voor nodig?

De factor A kunt u nodig hebben bij de belastingaangifte die u doet over het belastingjaar 2017. Hebt u meerdere pensioenoverzichten ontvangen? Dan moet u de factor A op deze pensioenoverzichten bij elkaar optellen.

Wilt u een berekening maken van uw fiscale ruimte? Gebruik dan het [Rekenprogramma Lijfrente](#) van de Belastingdienst. Een onafhankelijk financieel adviseur kan u hierbij ook helpen.

Let op: de vernieuwde Cabine pensioenregeling is niet verwerkt in uw Uniform Pensioenoverzicht 2017! Dat betekent dat het bedrag bij "Pensioenaangroei factor A in 2016" niet juist is. De juiste Factor A over 2016 is hoger, omdat uw pensioenopbouw over 2016 met terugwerkende kracht verhoogd wordt.

Hebt u uw Factor A nodig voor uw belastingaangifte? Neem dan contact op met Pensioenservice via 020 426 62 30 of pensioenservice@klmcabinefonds.nl.

Uitkeringsgerechtigden

Ik ontvang een pensioenuitkering (ouderdoms-, partner-, wezen- of arbeidsongeschiktheidspensioen)

UPO uitkeringsgerechtigden

Hieronder ziet u het pensioen dat u krijgt als u zelf in het verleden pensioen hebt opgebouwd bij ons fonds.

Wat krijgt u?

Dit is het bedrag aan jaarlijks bruto pensioen dat u ontvangt. Voor een indicatie van uw bruto pensioen per maand, kunt u het jaarbedrag delen door 12. Als u onder reglement 1977 of 1998 valt, hebt u recht op 7% vakantiegeld. Dan deelt u de jaarbedragen door 12,84.

Overbruggingspensioen

Bij overbruggingspensioen staat het pensioen vermeld dat u ontvangt tot de eerste dag van de maand waarin u 65 jaar wordt. Het overbruggingspensioen is een tijdelijke uitkering die u ontvangt in verband met het ontbreken van de AOW. De AOW krijgt u vanaf de dag dat u de AOW-leeftijd bereikt.

Ouderdomspensioen

Bij ouderdomspensioen staat het (deeltijd)pensioen vermeld dat u standaard ontvangt zolang u in leven bent. Indien u hebt gekozen voor variatie in de hoogte van uw pensioenuitkering is er een verschil tussen het ouderdomspensioen voor en na de gekozen omslagdatum.

Aanvullend verzekerd ouderdomspensioen

Het aanvullend verzekerd (deeltijd)ouderdomspensioen staat vermeld in het totaalbedrag van het ouderdomspensioen. Dit zijn vrijwillig afgesloten verzekeringen tegen premiebetaling of koopsomstorting.

Netto Aanvullend Pensioen

Bij Netto Aanvullend Pensioen staat het bedrag vermeld dat u netto tijdelijk of levenslang ontvangt.

AOW

Naast uw pensioen ontvangt u een AOW-uitkering. De AOW is een basispensioen van de overheid. De AOW is geen onderdeel van het UPO, maar uiteraard wel een belangrijk onderdeel van uw inkomen. De AOW-leeftijd is niet meer voor iedereen gelijk. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) regelt de AOW namens de overheid. Kijk voor meer informatie over bedragen en uw AOW-leeftijd op svb.nl/aow.

Hieronder ziet u het pensioen dat u krijgt als u het pensioen verdeeld hebt na een echtscheiding met een KLM-medewerker

Wat krijgt u?

Verevend overbruggingspensioen

Bij verevend overbruggingspensioen staat het bedrag vermeld dat u standaard ontvangt zolang uw ex-partner leeft, tot uiterlijk de eerste dag van de maand waarin uw ex-partner 65 jaar wordt.

Verevend ouderdompensioen

Bij verevend (deeltijd)ouderdompensioen staat het bedrag vermeld dat u ontvangt zolang uw ex-partner in leven is. Indien uw ex-partner heeft gekozen voor variatie in de hoogte van de pensioenuitkering is er mogelijk een verschil tussen het verevend ouderdompensioen vóór en ná de door uw ex-partner gekozen omslagdatum(s).

Verevend aanvullend verzekerd ouderdompensioen

Het verevend aanvullend verzekerd (deeltijd)ouderdompensioen staat vermeld in het totaalbedrag van het verevend ouderdompensioen. Dit zijn vrijwillig afgesloten verzekeringen tegen premiebetaling of koopsomstorting.

Verevend Netto Aanvullend Pensioen

Hier staat het bedrag vermeld dat u netto tijdelijk of levenslang ontvangt zolang uw ex-partner in leven is.

Hieronder ziet u het pensioen dat u als nabestaande (partner of kind) krijgt

Wat krijgt u?

Tijdelijk partnerpensioen

Bij tijdelijk partnerpensioen staat het pensioen vermeld dat u ontvangt. Het tijdelijk partnerpensioen wordt uitgekeerd tot de eerste dag van de maand waarin u 65 jaar wordt.

(Bijzonder) partnerpensioen

Bij (bijzonder) partnerpensioen staat het pensioen vermeld dat u ontvangt zolang u in leven bent.

Aanvullend verzekerd (bijzonder) partnerpensioen

Het aanvullend verzekerd (bijzonder) partnerpensioen staat vermeld in het totaalbedrag van het

(bijzonder) partnerpensioen. Dit betreft aanvullende verzekeringen die uw (ex-)partner bij het pensioenfonds heeft ondergebracht. Dit zijn vrijwillig afgesloten verzekeringen tegen premiebetaling of koopsomstorting.

Anw-hiaatpensioen

Bij Anw-hiaatpensioen staat het pensioen vermeld dat u ontvangt. Het Anw-hiaatpensioen wordt uitgekeerd tot de eerste dag van de maand waarin u 65 jaar wordt als het Anw-hiaatpensioen is ingegaan voor 1 januari 2013. Is uw Anw-hiaatpensioen ingegaan na 1 januari 2013 dan wordt het Anw-hiaatpensioen uitgekeerd tot uw AOW-datum, uiterlijk tot 67 jaar.

Wezenpensioen

Bij wezenpensioen staat het pensioen vermeld dat u ontvangt. U ontvangt het wezenpensioen tot uw 18de jaar. Volgt u daarna een opleiding? Dan ontvangt u, afhankelijk van de pensioenregeling waaronder u valt, en/of het moment waarop het wezenpensioen is ingegaan, het wezenpensioen uiterlijk tot uw 25ste of 27ste jaar.

Hieronder ziet u het pensioen dat u krijgt als u arbeidsongeschikt bent

Wat krijgt u?

Arbeidsongeschiktheidspensioen

Bij arbeidsongeschiktheidspensioen staat het pensioen dat u ontvangt. De hoogte is afhankelijk van uw arbeidsongeschiktheidspercentage op 1 januari. Als u ongewijzigd arbeidsongeschikt blijft tot de voor u geldende pensioendatum blijft u dit bedrag ontvangen. Ook uw pensioenopbouw wordt voortgezet. Hierover ontvangt u een apart pensioenoverzicht.

WAO-hiaatpensioen

Bent u volledig arbeidsongeschikt en bent u in het verleden verzekerd geweest voor het WAO-hiaat? Dan ontvangt u van ons een WAO-hiaatuitkering.

Samenloop van WAO- of WIA-uitkering en uw pensioen

In het pensioenreglement is bepaald dat uw WAO- of WIA-uitkering mogelijk in mindering moet worden gebracht op uw ouderdompensioen. De verrekening vindt plaats tot de eerste dag van de maand waarin u de leeftijd van 65 jaar bereikt. Dit is een tijdelijk bestuursbesluit.

Let op: met een eventuele aftrek in verband met een WAO- of WIA-uitkering is in dit overzicht geen rekening gehouden. Als u naast uw pensioen een WAO- of WIA-uitkering ontvangt, wordt uw pensioen dus lager dan in dit overzicht staat vermeld. Is uw WAO- of WIA-uitkering hoger dan uw pensioen, dan ontvangt u geen pensioen van ons.

Wat krijgen uw (eventuele) partner en (eventuele) kinderen als u overlijdt?

Ontving u een ouderdomspensioen van ons fonds? Dan ziet u hieronder het pensioen dat uw nabestaanden mogelijk krijgen na uw overlijden.

Partnerpensioen

Bij partnerpensioen staat het pensioen vermeld dat uw partner ontvangt als u overlijdt. Uw partner ontvangt het partnerpensioen tot en met de maand waarin hij of zij overlijdt. Als u een ex-partner hebt, dan is er rekening gehouden met een eventuele aftrek in verband met bijzonder partnerpensioen.

Aanvullend verzekerd partnerpensioen

Bij aanvullend verzekerd partnerpensioen staat het totaalbedrag vermeld van de aanvullende verzekeringen die u bij uw pensioenfonds heeft ondergebracht. Dit zijn vrijwillig afgesloten verzekeringen tegen premiebetaling of koopsomstorting.

Tijdelijk partnerpensioen

Het tijdelijk partnerpensioen staat niet vermeld op dit overzicht. Indien u hiervoor verzekerd bent ontvangt uw partner dit tijdelijk partnerpensioen tot de eerste dag van de maand waarin hij of zij 65 jaar wordt

Anw-hiaatpensioen

Het Anw-hiaatpensioen staat niet vermeld op dit overzicht. Als u premie voor het Anw-hiaatpensioen betaalt, is er voor uw partner nog een pensioen verzekerd van € 14.350,- (bedrag in 2017) bruto per jaar. Uw partner ontvangt het Anw-hiaatpensioen tot de dag waarop hij of zij een AOW-uitkering gaat ontvangen, uiterlijk tot 67 jaar.

Wezenpensioen

Het wezenpensioen staat niet vermeld op dit overzicht. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd tot de 18-jarige leeftijd. Voor kinderen die een opleiding volgen is dit, afhankelijk van de pensioenregeling waaronder uw polis valt, en/of het moment waarop het wezenpensioen is ingegaan, tot de 25-jarige of 27-jarige leeftijd.

Anw

Als u overlijdt, heeft uw partner misschien recht op een wettelijke nabestaandenuitkering van de overheid: de Anw-uitkering. Hieraan zijn voorwaarden verbonden. Meer informatie hierover kunt u vinden op de [website van de Sociale Verzekeringsbank \(SVB\)](#).

Ex-partners

Uw ex-partner heeft pensioen opgebouwd

UPO voor ex-partners (basispensioenregeling)

Uw persoonlijke gegevens

Hier ziet u de basisgegevens waarop uw UPO is gebaseerd. Controleer deze gegevens goed! Kloppen ze niet (meer)? Neem dan contact met ons op. Let er wel op dat wij gegevens hebben gebruikt die op 1 januari 2017 bij ons bekend waren.

Uw ex-partner

Hier staat de naam van uw ex-partner. Bent u hertrouwd of gaan samenwonen met een nieuwe partner? Deze gegevens worden niet vermeld op dit UPO.

Welk pensioen kunt u verwachten

Dit is het bedrag aan jaarlijks pensioen dat u ontvangt vanaf de pensioenleeftijd van uw ex-partner die op het pensioenoverzicht staat. U ontvangt dit pensioen niet of niet meer indien u of uw ex-partner overlijdt.

- Uw ex-partner kan eerder met pensioen gaan of langer doorwerken dan de standaard pensioenleeftijd.
- Indien uw ex-partner eerder met pensioen gaat, gaat uw deel van het pensioen ook eerder in en wordt uw uitkering lager. Indien uw ex-partner langer doorwerkt, gaat uw deel van het pensioen later in en wordt uw uitkering hoger.
- Ook kan uw ex-partner gedeeltelijk met pensioen gaan. Hij of zij ontvangt dan gedurende een bepaalde periode een gedeelte van het pensioen. Dit betekent dat uw uitkering dan ook voor een deel ingaat.

AOW

Naast uw verevend ouderdompensioen ontvangt u een AOW-uitkering. De AOW is een basispensioen van de overheid. De AOW-leeftijd is niet meer voor iedereen gelijk. De Sociale Verzekeringsbank (SVB) regelt de AOW namens de overheid. Kijk voor meer informatie over bedragen en uw AOW-gerechtigde leeftijd op svb.nl/aow. De AOW is geen onderdeel van het UPO, maar uiteraard een belangrijk onderdeel van uw inkomen later.

Wat krijgt u van ons als uw ex-partner overlijdt?

Bijzonder partnerpensioen

Na uw echtscheiding, beëindiging van uw geregistreerd partnerschap of de beëindiging van uw samenlevingscontract hebt u een aanspraak op een bijzonder partnerpensioen van Stichting Pensioenfonds KLM-Cabinepersoneel. Het bijzonder partnerpensioen bedraagt het tot aan de scheidingsdatum opgebouwde partnerpensioen minus het bijzonder partnerpensioen dat eventueel al voor een andere ex-partner is gereserveerd. Het bijzonder partnerpensioen gaat in op de dag volgend op die waarin de (gewezen) deelnemer overlijdt. Of op de eerste dag van de maand volgend op waarin de gepensioneerde deelnemer overlijdt. Dit pensioen wordt uitgekeerd tot en met de maand van uw overlijden.

[Terug](#)

Mijn pensioen in vier stappen

Geregeld horen wij dat mensen wel iets van hun pensioen willen weten, maar vaak niet weten waar te beginnen. Aan de hand van vier stappen leest u hoe u meer grip krijgt op uw pensioen.

Stap 1 Bekijk hoe uw inkomen eruit ziet als u met pensioen gaat

Op het moment dat u met pensioen gaat, ontvangt u:

1. AOW (ook wel 1e pijler genoemd)
2. Het pensioen dat u bij KLM en eventuele andere werkgevers hebt opgebouwd (ook wel 2e pijler genoemd)
3. Inkomensvoorzieningen die u eventueel zelf hebt getroffen (ook wel 3e pijler genoemd)

AOW

Iedereen die in de 50 jaar voor zijn AOW-gerechtigde leeftijd altijd in Nederland heeft gewoond, heeft recht op een volledige AOW uitkering. Als u een periode in het buitenland hebt gewoond, ontvangt u minder. Namelijk 2% minder per jaar dat u in het buitenland woonde. Verder is de hoogte van uw AOW afhankelijk van uw samenlevingsvorm. Kijk voor meer informatie over de AOW op www.svb.nl.

KLM-pensioen

Om te weten wat u bij KLM hebt opgebouwd ontvangt u jaarlijks het Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Het UPO is bedoeld om u inzicht te geven in uw opgebouwde pensioen en in het pensioen dat u kunt verwachten. Door het UPO te lezen weet u hoe het zit met uw pensioen bij KLM. Ook kunt u de [MijnKLMPensioen](#) raadplegen.

Meerdere pensioenen?

Alle pensioenuitvoerders gebruiken het UPO om informatie op dezelfde manier aan te bieden. Zo is het mogelijk om alle pensioenen bij elkaar op te tellen. Op mijnpensioenoverzicht.nl kunt u zien waar u nog meer pensioen hebt opgebouwd. Dit is handig als u meerdere werkgevers hebt gehad. Zo hebt u goed overzicht van uw totale pensioen.

Inkomensvoorzieningen die u zelf hebt getroffen

Dit is het inkomen dat u daarbovenop eventueel zelf regelt, door u te verzekeren, te sparen of op een andere manier vermogen op te bouwen. Hebt u bijvoorbeeld een lijfrente verzekering afgesloten of een koopsompolis, dan dragen deze verzekeringen later bij aan uw inkomen.

Kijk naar bijzondere gebeurtenissen in uw leven (life events)

Gebeurtenissen zoals een scheiding, deeltijdwerken of een tijdje niet werken zijn van invloed op uw pensioen. Uw ex-partner heeft na een echtscheiding bijvoorbeeld recht op de helft van het pensioen dat u hebt opgebouwd tijdens de periode dat jullie samen waren. Als u stopt bij een werkgever, dan stopt ook de pensioenopbouw. Gaat u een periode met non-activiteit dan bouwt u in die periode ook geen pensioen op.

Op deze website vindt u in het Pensioen 1-2-3 meer informatie over uw pensioenregeling. En ook op [MijnKLMPensioen](#) kunt u zien wat verschillende keuzes voor invloed hebben op uw toekomstige pensioen.

Stap 2 Denk na over wat u later nodig hebt

De grote vraag is: hoeveel pensioen hebt u eigenlijk nodig? Uw wensen zijn misschien straks heel anders dan nu. Uw maandelijkse lasten zijn dan ongetwijfeld ook anders. Uw huis is misschien

afbetaald, uw kinderen zijn de deur uit. Maar misschien studeren uw eventuele kinderen nog en hebt u nog geen lagere woonlasten. Vanaf uw AOW-gerechtigde leeftijd verandert ook uw belasting situatie, wat ook invloed op uw inkomen heeft. En als u een partner hebt, die ook pensioen gaat ontvangen, bekijk dan in hoeverre tweemaal pensioen afwijkt van tweemaal salaris.

Stap 3 Bepaal of u genoeg pensioen opbouwt

Wanneer u stap 1 en stap 2 met elkaar vergelijkt dan ziet u of u voldoende pensioen opbouwt. Als dat niet zo is dan kunt u maatregelen treffen. Bijvoorbeeld door meer te gaan sparen. Daarnaast is het belangrijk om (samen) te beoordelen wat u wilt en wat u kunt. Is uw pensioeninkomen ook toereikend als u en uw partner uit elkaar gaan of in het geval dat een van de twee overlijdt? Als dat niet zo is, dan kunt u maatregelen treffen. Bijvoorbeeld door meer te gaan sparen, of door een verzekering af te sluiten (3e pijler). Of wellicht bieden de verschillende keuzemogelijkheden binnen uw pensioen een oplossing. Kijk op de pensioenplanner welke mogelijkheden er zijn.

Stap 4 Bekijk uw situatie regelmatig en vraag om uitleg

Zet ten minste één keer per jaar alles op een rij en kijk of uw pensioen nog steeds aansluit op uw situatie en uw wensen. Bent u deeltijd gaan werken? Bent u getrouwd of hebt u kinderen gekregen? Gaat het lukken om uw hypotheek af te lossen voor uw AOW-leeftijd? Laat u af en toe adviseren over uw huidige situatie en uw financiële toekomst door een onafhankelijk adviseur. En hebt u vragen over uw pensioen bij KLM, dan is het pensioenfonds er voor u. Of kijk op de pensioenplanner, daarmee kunt u verschillende pensioensituaties laten berekenen. En u kunt terecht bij de afdeling pensioenservice, te bereiken via telefoonnummer 020 426 62 30 of via pensioenservice@klmcabinefonds.nl